

Deze week in het lobbymemo:

Verslagen Tweede Kamer

- Plenair: Funderingsschade aan woningen
- Plenair: Afhandeling toeslagenaffaire
- Commissie SZW: Rondetafelgesprek Rapport Staatscommissie demografische ontwikkelingen 2050 - thema Participatie en integratie
- Commissie OCW: Mentale gezondheid van jongeren en studenten
- Commissie J&V: Rondetafelgesprek Explosies
- Plenair: Tweeminutendebat Marktordening & consumentenbescherming
- Plenair: Tweeminutendebat Online veiligheid en cybersecurity
- Plenair: Tweeminutendebat Duurzaamheid en digitalisering
- Plenair: Tweeminutendebat Digitale infrastructuur en economie
- Plenair: Tweeminutendebat Verkiezingen
- Plenair: Tweeminutendebat Regio's en grensoverschrijdende samenwerking

Stemmingen

- Dinsdag 11 juni

Eerste Kamer

- Wet Gegevensverwerking door Samenwerkingsverbanden

Commissieagenda Tweede Kamer

Plenaire agenda Tweede Kamer

Plenaire agenda Eerste Kamer

Brussel

Plenair: Funderingsschade aan woningen

De funderingsproblemen spelen op dit moment bij ongeveer 425.000 gebouwen in Nederland, zowel in stedelijk als in landelijk gebied. Deze gebouwen hebben al verzakkingsschade of krijgen daar tussen nu en 2035 mee te maken. Zonder preventieve maatregelen zal het aantal gebouwen met funderingsschade fors toenemen.

Fundament

Funderingsproblematiek heeft grote financiële consequenties voor woningeigenaren. Maar de fundering van je huis is ook de fundering onder je leven, zegt Madlener (PVV). Een veilig huis is een van de belangrijkste basisbehoeften van de mens, benadrukken verschillende woordvoerders. Problemen op dat vlak hebben forse emotionele en maatschappelijke gevolgen. Enkele Kamerleden vrezen een herhaling van de aardbevingsschade in Groningen wat de opstelling van de overheid betreft. Op verzoek van het kabinet heeft de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur (Rli) een advies uitgebracht over funderingsproblematiek, getiteld [Goed gefundeerd](#). Volgens de minister is het "een heel bruikbaar advies, met een heel concrete aanpak".

Oorzaken

De oorzaken voor funderingsschade zijn divers. Vermeer (BBB) noemt onder andere het grondwaterpeil, verschillende grondsoorten, drooglegging, inpoldering en onderhoud aan bijvoorbeeld waterwegen en andere infrastructuur.

De Hoop (GroenLinks-PvdA) wijst op de keuzes van de waterschappen over de hoogte van het waterpeil. Vaak vallen die volgens hem in het voordeel uit van boeren en in het nadeel van gebouweigenaren. Hij vindt dat "we daarom meer van waterschappen mogen vragen, ook financieel". Minister De Jonge stelt dat IenW met name verantwoordelijk is voor het beleid ten aanzien van water en bodem en het beleid ten aanzien van de waterschappen en dat LNV verantwoordelijk is voor de landbouw en de veenweidegebieden. BZK is met de gemeenten bezig om de aanpak verder vorm te geven.

Kennis en informatie

D66 stelt dat er een aantal gemeenten zijn met wat expertise, maar problematiek is te ingewikkeld: scheuren in de muur, verzakkingen, opborrelend grondwater. De Groot (VVD) wil dat de minister gemeenten gaat helpen met landelijke ondersteuning van goede initiatieven. Hier kan van worden geleerd door deze te kopiëren en beschikbaar te stellen voor andere gemeenten.

Minister De Jonge erkent dat de informatie versnipperd is over gemeenten, kennisinstellingen, geldverstrekkers, het Kenniscentrum Bodemdaling en Funderingen (KBF), het Kennis Centrum Aanpak Funderingsproblematiek (KCAF) en RVO. Daarbij speelt ook dat vele partijen geen belang hebben in betrouwbaar inzicht. De huidige eigenaren niet omdat ze vrezen voor hoge kosten of juist waardeverlies van hun woningen. Financiële instellingen vrezen voor gevolgen voor de waarde van het onderpand van de hypotheekportefeuille. En overheden omdat zij vrezen voor de rekening die moet worden opgepakt. De minister: "Als iedereen dus naar elkaar kijkt of met z'n allen fluitend naar het plafond, worden mensen dus uiteindelijk gewoon niet geholpen. Dat moeten we doorbreken." Maar een funderingslabel op voorstel van de Hoop vindt de minister te eng omdat het woningeigenaren enorm benadeelt.

Aansprakelijkheid

De Hoop (GLPvdA) vindt dat het kabinet van de verantwoordelijkheid voor funderingsschade afschuift op gemeenten en woningeigenaren en vindt dat eveneens onterecht omdat extreem weer als gevolg van klimaatverandering en wisselende grondwaterstanden de grootste boosdoeners zijn. De Hoop verwijt et een aantal andere Kamerleden de Waterschappen het grondpeil soms bewust lager te houden ten bate van de landbouwsector, waardoor houten fundamenteen eerder gaan rotten.

Bij wie kun je nou de, vaak forse, rekening voor funderingsschade neerleggen? Paternotte (D66) vindt dat de overheid moet meebetalen aan de oplossing voor woningeigenaren. De Groot (VVD) pleit voor een grotere rol van hypotheekadviseurs en -verstrekkers. Welzijn (NSC) wijst op het rechtsvaardigheidsprincipe bij de verdeling van de kosten.

"Iedereen loopt op kousenvoeten om het probleem heen, om de rekening te vermijden", zegt De Jonge. De aansprakelijkheidsdiscussie is geen excuus om niet in actie te komen, vindt de minister. Hoe langer actie uitblijft, hoe groter de schade wordt. Hij vindt de waterschappen niet de hoofdschuldige omdat de oorzaken van bodemdaling of funderingsschade echt op meerdere fronten liggen en de (peil)besluiten democratisch worden genomen en de schade lastig valt te koppelen aan een specifiek besluit. Meen je als huiseigenaar dat je schade oploopt kan je in bezwaar bij het waterschap en gebruik maken van regelingen. De minister wil dat er ontzorgingsarrangementen en financieringsarrangementen gemaakt moeten worden waar de rijksoverheid de schade moet gaan collectiviseren over alle belastingbetalers. Naast de banken die een belang hebben dat de woning met de hypotheek niet onder water komt te staan.

Nationale aanpak

Het demissionaire kabinet was van plan in het najaar een nationale aanpak te presenteren, maar dat zal het nieuwe kabinet moeten gaan doen. De Jonge wil wel "al heel veel huiswerk doen" voor het volgende kabinet, zodat hij "rennend het stokje kan overdragen".

Er komt een Fonds Duurzaam Funderingsherstel. Dat werkt goed maar helaas doen maar vijf gemeenten aan mee. Het is een vangnetvoorziening voor eigenaar-bewoners met urgente funderingsproblemen die op de reguliere hypotheekmarkt geen lening kunnen krijgen. Bij het FDF kunnen ze een lening krijgen onder gunstigere voorwaarden. Zo betalen ze de eerste drie jaar geen rente en aflossing. Om aanspraak te kunnen maken op het fonds moet de gemeente waar de eigenaar woont een samenwerkingsovereenkomst hebben met het fonds wat dus een belangrijke belemmering blijkt. Daarom wordt het fonds landelijk zodat iedere eigenaar-bewoner met een urgent funderingsprobleem zonder financiële slagkracht rechtstreeks bij dat fonds kan aankloppen. Er moet sowieso geld bij mar legt zich niet vast op de 12 miljard euro van het RLI advies.

Beckerman (SP) geeft aan dat zij aandacht mist voor huurders. Die moeten immers soms ook plotseling hun huis uit als er gevaarlijke situaties dreigen. De minister vindt dat een terechte vraag en zegt toe daar rekening mee houden bij de uitwerking van de plannen.

Moties ingediend tijdens het debat

- 28325-270 [Motie van de leden Beckerman en De Hoop over met corporaties sociale huurwoningen inspecteren op funderingsschade](#), ontraden
- 28325-271 [Motie van het lid Beckerman over funderingsschade vergoeden bij bodemdaling door mijnbouw in heel Nederland](#) ontraden
- 28325-272 [Motie van het lid Paternotte c.s. over zo snel mogelijk aan de slag gaan om huishoudens die te maken krijgen met enige vorm van funderingsschade te helpen](#) oordeel Kamer

- 28325-273 [Motie van de leden De Hoop en Paternotte over het Fonds Duurzaam Funderingsherstel zo uitwerken dat een extra bijdrage wordt geleverd door waterschappen die het grondwaterpeil bewust lager houden dan verantwoord is voor de veiligheid van woningen.](#) Ontraden

Plenair: Afhandeling toeslagenaffaire

Donderdag 13 juni debatteerde de Tweede Kamer met staatssecretaris De Vries en minister Weerwind over het proces van afhandeling van compensatie van aanvullende werkelijke schade in de toeslagenaffaire. Het debat was, vooral op de publieke tribune waar veel gedupeerden zaten, met vlagen een emotioneel debat.

Het debat ging vooral over het, voor het gevoel van gedupeerden en sommige Kamerleden, plotsklaps stopzetten van de route via Stichting Gelijkwaardig Herstel (SGH). Kamerleden waren door een groot aantal toeslagenouders benaderd met het verzoek de route via SGH door te laten gaan en te formaliseren. Zij voelen zich via SGH gehoord, erkend en het gaat sneller waardoor ze snel een nieuwe start kunnen maken. Bijna alle Kamerleden willen dat de staatssecretaris de route zo spoedig mogelijk weer openzet. Vooral voor die ouders die al in de route zitten en op het punt stonden hun overeenkomst te tekenen. De Kamerleden snappen dat er naar aanleiding van de evaluatie van de pilot SGH, onderdelen moeten worden verbeterd maar vinden dat dit ook gaandeweg kan.

Omtzigt (NSC) vraagt wat specifiek voor de groep die al in de route van SGH zitten nog voor het zomerreces kan worden gedaan. Ook vindt Omtzigt dat de andere route, via de Commissie Werkelijke Schade (CWS), niet heeft gefunctioneerd. Hij noemt het de Commissie van Werkelijke Schande. Hij vraagt de staatssecretaris om een reflectie op hoe dat nou gebeurd is, ook omdat iemand uit de Commissie zelf in de krant vertelde zelf te vinden dat die niet functioneert. Dijk (SP) sluit zich hier bij aan. Ook laat hij weten dat de SP eerder twijfels had over de route van SGH, maar dat zij nu ook zien dat het tot nu toe een van de weinige methodes is waarover ze signalen van ouders krijgen dat zij daarbij wél serieus genomen worden en wél ruimte en tijd krijgen om hun persoonlijke verhaal te doen. Grinwis (CU) vindt dat zowel CWS als de Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen (UHT) hebben gefaald. Dijk en Van Dijk (CDA) zijn kritisch op de digitale route die het departement aan het ontwikkelen is. Zij vinden dat eerst de route waar echt menselijk contact is, moet functioneren.

Brede ondersteuning

Van Dijk (CDA) wil dat het feitenrelaas, zoals die wordt opgesteld bij SGH, ook uitgangspunt wordt voor de andere routes. Parallel hieraan wordt wat haar betreft gewerkt aan een plan voor brede ondersteuning gemaakt door de gemeente. De ouder krijgt dan twee voorstellen die elkaar versterken, aldus Van Dijk.

Van der Werf (D66) vraagt de staatssecretaris naar de maatregelen die zij heeft genomen met betrekking tot de brede ondersteuning. Kinderen die slachtoffer zijn van de toeslagenaffaire zouden naast het financiële steuntje in de rug ook andere hulp kunnen krijgen. Deze brede ondersteuning door gemeenten bleek nog onvoldoende te lopen. De staatssecretaris had toegezegd ervoor te zorgen dat gemeenten van elkaar zouden kunnen leren en dat de staatssecretaris daarin een centrale rol zou pakken. Van der Werf wil weten welke maatregelen de staatssecretaris dus heeft genomen om ervoor te zorgen dat dit ook daadwerkelijk gebeurt. De Vries is in gesprek met gemeenten over de brede ondersteuning. Een landelijk meldpunt ziet De Vries niet zo snel gebeuren omdat ze dan met gegevenswisseling zit tussen verschillende partijen. Van der Werf laat in haar tweede termijn weten niet

heel blij te worden van de afwachtende houding van de staatssecretaris voor wat betreft de brede ondersteuning van kinderen door gemeenten. Ze hoopt dat de opvolger van de staatssecretaris hier hard aan gaat trekken en dat er in de volgende voortgangsrapportage sprake is van landelijke regie voor gemeenten, die aan de bel kunnen trekken als het niet lukt of voor kinderen die het mis zien gaan.

Staatssecretaris De Vries laat weten dat in de brief van het kabinet de wens wordt uitgesproken om de route van SGH door te zetten, met een aantal aanpassingen. De aanbevelingen en evaluatie geven daar aanleiding toe. Ze wil ook dat de tijd tussen het einde van de pilot van SGH en het vervolg zo kort mogelijk is. De Vries vindt dat de Tweede Kamer zich moet uitspreken over wat ze met de route van SGH gaan doen. En ze voelt de brede steun voor de route maar om de tijd zo beperkt mogelijk te houden, moet nog het een en ander gebeuren. De Vries is in gesprek met SGH om tot een overeenkomst te komen. Ze hoopt deze op heel korte termijn te kunnen afronden.

De route van SGH formaliseren, brengt ook extra kosten met zich mee. Op basis van de berekeningen die er nu liggen, komt de staatssecretaris daarom met een aanvullend voorstel naar de Kamer. Ze wil dat via een nota van wijziging bij de eerste suppletoire begroting van de Voorjaarsnota doen. Daar zou dan 2 juli over gestemd worden en daarmee is het voor het zomerreces rond.

Op de suggestie van een aantal Kamerleden om de route via CWS op te heffen en alles via SGH te laten lopen, antwoordt de staatssecretaris dit geen goed idee te vinden. Ze wil beide routes laten bestaan. Met name Vermeer (BBB) en Mulder (PVV) vinden de uitvoeringskosten voor de route van CWS erg hoog en denken dat het geld beter geïnvesteerd kan worden in de route SGH en afhandeling van schadevergoeding.

Moties

- [Motie Omtzigt c.s.](#) over nog voor de opstelling van het regeerprogramma met een grote afvaardiging in gesprek gaan met gedupeerde ouders. Geen oordeel omdat dit een oproep aan het nieuwe kabinet is.
- [Motie van de leden Dijk en Inge van Dijk](#) over per direct stoppen met de volledig digitale route voor de afhandeling van schade.
- [Motie van het lid Dijk](#) over schadeafhandeling door de overheid zelf, gebaseerd op vertrouwen in de ouders en met voldoende compensatie. De motie is ontraden.
- [Motie van het lid Dijk](#) over uitspreken dat de schadeafhandeling voor de gedupeerde ouders voor 2027 moet worden afgerond.
- [Motie van het lid Inge van Dijk c.s.](#) over op korte termijn met een onafhankelijk advies komen over hoe om te gaan met ouders die de Commissie Werkelijke Schade al hebben doorlopen of in bezwaar zijn. De motie krijgt oordeel Kamer.
- [Motie van de leden Inge van Dijk en Dijk](#) over de Commissie Werkelijke Schade zo positioneren dat zij losstaat van de Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen, de Belastingdienst en Toeslagen. De motie wordt aangehouden.
- [Motie van het lid Van Baarle c.s.](#) over voorkomen dat de nieuwe overeenkomst met de SGH doorslaat naar wantrouwen, afbreuk doet aan de onafhankelijkheid en ouders overvraagt. De motie krijgt oordeel Kamer.
- [Motie van het lid Grinwis c.s.](#) over de schadeherstelroute via de Stichting (Gelijk)waardig Herstel opschalen en opvolging geven aan de aanbevelingen uit de evaluatie. De motie krijgt oordeel Kamer.
- [Motie van het lid Flach c.s.](#) over bezien of het openen van meer fysieke locaties verspreid over het land bijdraagt aan het versnellen van de hersteloperatie. De motie krijgt oordeel Kamer.

- [Motie van het lid Kamminga c.s.](#) over nog komend najaar een evaluatieplan, inclusief mogelijkheden voor versnelling, naar de Kamer sturen. De motie krijgt oordeel Kamer.

Bij de Voorjaarsnota is een motie ingediend door Erkin (DENK) die het kabinet verzoekt om de methode-Laurentien (SGH) voort te zetten en parallel hieraan te evalueren. Deze motie is destijds aangehouden op verzoek van de staatssecretaris. Nu een soortgelijke motie is ingediend, laat de staatssecretaris weten de motie Erkin te ontraden omdat die geen rekening houdt met de aanbevelingen en evaluatie.

Over de ingediende moties wordt dinsdag 18 juni gestemd. Over de gewijzigde begroting bij de Voorjaarsnota wordt 2 juli gestemd.

Commissie SZW: Rondetafelgesprek Rapport Staatscommissie demografische ontwikkelingen 2050 - thema Participatie en integratie

Tijdens het tweede deel van het rondetafelgesprek over het rapport van de Staatscommissie demografische ontwikkelingen 2050, bespreekt Peter Heijkoop van de VNG de praktijk en dilemma's rondom participatie en integratie.

Heijkoop geeft eerst een korte toelichting over de position paper. Hij verwijst naar een aantal elementen die voor de samenleving en gemeenten relevant zijn. Hij legt de vinger op een aantal zaken waar wij ons zorgen over maken. De belangrijkste boodschap gematigde groei onderschrijft hij ter harte! Het gaat over de publieke voorzieningen, draagvlak in de samenleving en integratie van nieuwkomers.

Allereerst heeft hij het over integratie en inburgering waar praktijk en dilemma's worden gezien. De 24-wekeneis is afgeschaft, daar wordt verschillend over nagedacht maar iedereen is het over eens dat mensen sneller hun bijdrage moeten kunnen leveren en participeren. Als gemeenten zijn wij positief over de verruiming van de mogelijkheden maar in de praktijk zijn er veel belemmeringen. Aanvragen van de bankrekeningen en BSN-nummers en diploma's die moeilijk erkend worden zijn hier voorbeelden van. En wie gaat die mensen helpen? COA of gemeenten? Werken en meedoen kan de polarisatie tegengaan en in de economische zin bijdrage leveren. Integreren en verhuizen gaan niet lekker samen en verslepen van mensen schiet niet op.

In zijn stad zijn er 900 Oekraïners op een plek, de grootste centrale hub van Zuid-Holland wat best goed gaat. Het is wel belangrijk dat hier perspectief op komt en de opvang naar stabielere huisvesting gaat omdat ze hier langer verblijven en kinderen maken die naar school gaan. Deze mensen gaan volop aan het werk wat bij asielzoekers en statushouders veel minder goed loopt. Dat is een belemmering in de praktijk dat mensen eerst moeten worden ingeschreven, werkvergunning aanvragen en IND afwachten. De asielketen loopt niet lekker als het gaat om mensen aan het werk helpen.

Over de participatiewet is veel met de Kamer gesproken, daarvoor is Heijkoop al 4 keer naar de Kamer geweest maar bij andere commissies. Het gaat over vereenvoudigen en voldoende en voorspelbaar inkomen. Het zit in de fiscaliteit, de prikkel naar werk moet beter. De huidige participatiewet kan verbeterd worden wat nu gaande is, maar er zou ook naar het fundament gekeken kunnen worden. Hij verwijst naar het bufferbudget om de armoedeval te voorkomen wat in de uitvoering door de complexiteit dreigt te sneuvelen. Hij doet een oproep om daar prioriteit van te maken.

Hij zegt lachend dat elke VNG-inbreng de financiën aanraakt. Daar is altijd gedoe over en is niet zijn hobby hoewel hij wethouder financiën is. Je financiert niet de gemeente maar de gemeentelijke taken. Als het gaat om het laten meedoen van de mensen via de inburgeringswet of participatiewet is het uiteindelijk kiezen of kabelen, budget is leidend. Mensen die kansrijk zijn worden sneller bemiddeld omdat er een beperkt integratiegeld is. Dat middelen niet toereikend zijn is erg zonde, het lat wordt zo hoog als de middelen beschikbaar zijn.

Gemeentelijke tools

Boon (PVV) stelt een vraag over de position paper. Daar staat dat onderweg naar een ander stelsel de gemeenten hulp nodig hebben om de situatie van arbeidsmigranten beheersbaar en leefbaar te maken en te houden op de plekken waar sprake is van misstanden. Hij vraagt zich af welke hulp nodig is? In zijn optiek zijn die tools er al. Hij geeft aan dat veel gemeenten zoals gemeente Steenberghe, veel tools en strenge eisen hebben voor de huisvesting van arbeidsmigranten waardoor de situatie beheersbaar is.

Heijkoop geeft aan dat sommige vragen het randje van de politiek raken wat hij geen probleem vindt. De VNG is meer van het beleid en de praktijkdilemma's daarvan en Divosa zit meer op de uitvoering. Als het gaat om de arbeidsmigratie is hij het met de heer Boon eens dat er genoeg instrumenten zijn die ingezet kunnen worden. De regulering van de volkshuisvesting, de wet regie, de verhuurvergunningen en de wetten die onderweg zijn vindt hij behulpzaam. Als het om misstanden gaat noemt hij enorme afhankelijkheid van de gemeenten van de laagbetaalde arbeidsmigratie dat het dermate de problematiek cumuleert. Het kan ertoe leiden dat het bij omliggende gemeenten een belasting voor de kwetsbare wijken wordt waardoor de leefbaarheid niet ten goede komt. De misstanden moeten bij de bronnen worden aangepakt, dat de uitzendbureaus net werk wegzetten en dat er goede omstandigheden zijn. Hij vertelt het verhaal van een Poolse arbeidsmigrant die van de stijger is gevallen, is ontslagen, uit zijn huis is gezet en nu op straat is beland. Het zou heel erg helpen als je aan de voorkant strakker kijkt naar de toelating van arbeidsmigranten en de voorwaarden waar de uitzendbureaus aan moeten voldoen.

Rol van de overheid

De Kort (VVD) noemt het belang van elkaar ontmoeten in de wijken en buurten en is benieuwd waar de verantwoordelijkheid bij de overheid waar bij de samenleving zelf ligt. Heijkoop gelooft dat het bij de samenleving en in de kracht ervan ligt. Hij vindt dat we soms te ver gaan in de aap op de schouder van de overheid te leggen. Ook gelooft hij in de kracht van de vrijwilligers, Vluchtelingenwerk en kerken doen daar veel werk in. Hij noemt het beheersen van de taal de sleutel tot de samenleving. Mensen kunnen meedoen maar als de taal op geen enkel niveau zit dreigen ze te vereenzamen wat de participatie ook lastig maakt.

Bamenga (D66) vertelt over zijn werkbezoek in de Verenigde Staten waar de samenleving veel meer rol in de integratie heeft en waar de overheid veel meer erin faciliteert. Hij vraagt hoe de overheid meer erin kan faciliteren als meer taken bij de samenleving worden gelegd. Heijkoop vindt het faciliteren van het maatschappelijke middenveld en vrijwilligers een mooie vraag. Wij moeten de samenleving niet vanuit verschillende niveaus belemmeren om het goede werk te verrichten. Bij het faciliteren van Oekraïners zag hij dat honderden vrijwilligers hebben meegeholpen om mensen mee te nemen in de samenleving. Wat toen nodig was, was het ruimte geven aan vrijwilligers, wegnemen van de belemmeringen vanuit de wetgeving en plaatselijke verordening en meedenken voor toegang tot bepaalde voorzieningen.

Spreidingswet

Heijkoop geeft aan dat wij hardgrondig een voorstander van de spreidingswet zijn, niet alleen vanuit de solidariteit wat erg belangrijk is, maar ook vanuit het perspectief van de voorspelbaarheid van het stelsel. Er is dus winst te behalen als mensen snel kunnen beginnen met inburgeren en opgevangen worden op de plek waar ze straks gaan wonen en werken. We zien nu teveel gesleep en onrust en welk instrument daartoe het beste het doel dient is aan de Kamer.

Van Houwelingen (FvD) noemt de spreidingswet een dwangwet en vindt het onbegrijpelijk dat de VNG hier voor is. Behalve dat je een belangrijke bevoegdheid overdraagt aan het rijk, kan hij zich niet voorstellen dat de gemeenteraad en inwoners het rijk laten bepalen waar het asielzoekerscentrum komt.

Flach (SGP) verwijst naar de position paper waarin staat *'plaats de asielzoekers in de gemeente waarin ze na de erkenning zullen verblijven'*. Dat is in de buurt van werk en als de spreidingswet iets niet doet, is spreiden naar werk maar spreiden naar numerieke aantallen inwoners en vermogenspositie van gemeenten. Dat zijn niet de criteria waarvan je kunt verwachten dat mensen zullen verblijven waar ze terechtkomen.

Heijkoop noemt de spreidingswet *'geen pareltje van de wet'*. Hij vindt dat de spreidingswet niet alleen goede kanten heeft, er zitten veel tekortkomingen aan. Hij geeft aan dat hij het als een eenvoudige wethouder van zijn 100.000+ stad met een kwetsbaar sociale economische status bekijkt, vanuit wat hij ziet gebeuren en dilemma's. In de huidige gepolariseerde samenleving zijn er veel gemeenten die onvoldoende bijdragen aan de collectieve opvang waardoor de inwoners onevenredig belast worden. Hij vindt de spreidingswet een vraag uit armoede omdat wij het zelf uit solidariteit niet geregeld krijgen en vindt het gepast dat wij de bevoegdheid elders te leggen. Hij hoopt dat het niet nodig is. Hij zag na de aankondiging van de spreidingswet en de procedures naar de Kamer al iets gebeuren in de regio's. Het mooiste is dat je in de wet geen beroep hoeft te doen omdat de wet al preventief werkt. Helaas ziet hij nu de omgekeerde en terugtrekkende bewegingen. Na de spreiding heb je niet automatisch een match tussen de achtergronden van migranten en oppassendheid van werk. Maar hiervoor geldt beter is het vijand van het goede, je geeft een bepaalde voorspelbaarheid aan het hele systeem waar we vanuit de gemeenten naar op zoek zijn. Je kunt daar een bedrijfsleven vroegtijdig op aanhaken en je kunt daarop goed sorteren als het gaat om aanbod van inburgering, om de inburgeringstaak goed vorm te kunnen geven.

Gematigde groei

Becker (VVD) geeft aan dat dit rondetafelgesprek is georganiseerd omdat we het rapport de staatscommissie hebben waarin verschillende scenario's worden geschetst. We zouden in 2050 22 miljoen inwoners kunnen hebben, grotendeels de groei afkomstig uit migratie. Behalve ervoor te zorgen dat deze mensen participeren, integreren en er sprake wordt van familiariteit is zij benieuwd naar de visie over deze potentiële ontwikkeling. Maakt u zich zorgen en wat is uw aanbeveling aan de politiek?

Heijkoop vindt dit een terechte vraag maar omdat dit het rondetafelgesprek participatie en integratie is, is zijn inbreng hierop ingericht. We zien dat het absorptievermogen en voorzieningen van gemeenten en wijken onder druk staat, enerzijds door de omvang en ruimtevrage en anderzijds door de onvoorspelbaarheid. Daarom zijn wij voor de gematigde groei en niet ongebreidelde groei om de juiste mensen die ontvangt op de goede manier mee laten doen. Absorptievermogen kan worden verbeterd door het verhogen van de snelheid. Richt je niet alleen op de migratie maar op het verkorten en vlotter trekken van asielketen, opvang, taal, werk en participatie.

Commissie OCW: Mentale gezondheid van jongeren en studenten

Woensdag 12 juni was het vervolg van het commissiedebat Mentale gezondheid van jongeren en studenten. In het eerste deel had staatssecretaris Van Ooijen al de voor gemeenten relevante vragen beantwoord. Nu was minister Dijkgraaf aan de beurt om te antwoorden. De minister wil niet toe naar een zorgplicht in het onderwijs. Hij zegt dat mentale gezondheid van verschillende factoren afhankelijk is en niet specifiek veroorzaakt worden in het onderwijs. Er is wel een wettelijke plicht om studenten te ondersteunen bij goed onderwijs. Hier zouden de onderwijsprofessionals ook in het contact met studenten signaleren over welbevinden kunnen oppakken en adresseren bij de juiste instanties. Dat vergt een goede samenwerking en die stimuleert hij. Specifiek over welzijn en ondersteuning in het MBO laat de minister weten dat onder andere VNG en MBO-raad hierover in gesprek zijn met elkaar wat nodig is.

Hertzberger (NSC) en Paternotte (D66) vragen de minister of hij ervoor kan zorgen dat er eerder persoonlijk contact wordt gelegd met studenten. Zij geven aan het gek te vinden dat als je plots afwezig bent op school of je werk er toch wel een belletje wordt gepleegd wat er is, maar als student kan je gewoon onder de radar blijven. De minister wil de suggestie om dat belletje te plegen meenemen in het Kader studentenwelzijn.

Krul (CDA) en Tseggai (GL-PvdA) missen in het betoog van de minister bestaanszekerheid. Financiële stress, het niet hebben van een woning of het ontbreken van stagevergoeding hebben invloed op het welbevinden, aldus de twee Kamerleden. De minister denkt dat meerdere factoren van invloed zijn maar bestaanszekerheid is zeker onderdeel. Hij hoopt dat de financiële investeringen die het huidige kabinet heeft gedaan, worden voortgezet door een nieuw kabinet.

Hertzberger vraagt een tweeminutendebat aan. Ceder (U) kondigt aan met een voorstel te komen voor een regeringscommissaris voor jongeren.

Toezeggingen

- De staatssecretaris zal in de volgende Voortgangsrapportage Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) zicht geven op de onderwerpen die door gemeenten worden gefinancierd.
- In de Monitor mentaal welzijn, die iedere twee jaar naar de Kamer wordt verstuurd, wordt ook suïcidepreventie meegenomen.

Commissie J&V: Rondetafelgesprek Explosies

Vier burgemeesters waren uitgenodigd voor het rondetafelgesprek over explosies. De titel van het gesprek laat weinig aan de illusie over: de Tweede Kamer is naarstig op zoek naar een goede aanpak van het aantal explosies, onder andere in woonwijken. De burgemeesters Wijbenga (Vlaardingen), Aboutaleb (Rotterdam), Fröhlich (Vijfheerenlanden) en Halsema (Amsterdam) waren aanwezig. Hieronder een samenvatting van hun pleidooi en van de vragen die de aanwezige Kamerleden hen stelden.

Wijbenga

Het menselijk leed dat wordt veroorzaakt door explosies is enorm. Wijbenga heeft het over schade aan derden, oftewel: brand en gezondheidsschade voor omwonenden, maar ook angst in de wijk. Een burgemeester heeft meerdere rollen, zoals ook het zijn van burgervader of moeder voor de wijk. De burgemeester kanaliseert emoties en staat aan de lat voor het vertrouwen in de rechtsstaat. Daarnaast heeft de burgemeester een formele rol als gezagvoerder van de politie, in het bijzonder de wijkagent.

Ook de rol in de veiligheidsdriehoek is cruciaal, waar de burgemeester prioriteit probeert te geven aan de opsporing van daders van explosies. Tot slot is de burgemeester bestuurder, waardoor hij of zij ook invloed heeft op het onderwijs, jongerenwerk of het helpen van mensen (soms letterlijk met het opruimen van hun huizen).

De privacy zit vaak in de weg. Je weet als burgemeester niet of het slachtoffer daadwerkelijk een slachtoffer is of misschien zelf ook verzeild is in zware criminaliteit. Wijbenga legt de Kamer voor dat hij soms meer informatie uit de krant haalt dan uit ambtelijke bronnen.

Aboutaleb

De problematiek in Rotterdam is dezelfde als in Vlaardingen, maar dan op veel grotere schaal. Uit onderzoek van het rioolwater in Rotterdam bleek dat er genoeg cocaïne in de stad is voor 60.000 lijntjes per avond. Aboutaleb laat de cijfers op de Kamerleden inwerken; het gebruik van drugs wordt volgens hem teveel genormaliseerd. Daarover is een fundamenteel debat nodig. Dat is één van de maatregelen die Aboutaleb opsomt. Verder pleit hij voor een verbod op de productie van zwaar vuurwerk in Europa. Het is ook een goed idee om vuurwerk op de lijst van zware munitie te plaatsen. Daarnaast kan veel worden bereikt met preventie.

Met oog op de landelijke taskforce die is voorgesteld adviseert Aboutaleb landelijke aansturing, maar dan volgens de regels van gemeenten, zodat het niet slechts een extra afstemmingsoverleg is.

Fröhlich

Het perspectief van kleinere gemeenten komt van burgemeester Fröhlich. In de wijk Hoef en Haag is het fenomeen van explosies in woonwijken zo'n beetje begonnen. "De onderwereld komt met een harde knal de bovenwereld binnen," schetst Fröhlich treffend. Je staat er als burgervader in de wijk, nadat een explosie heeft plaatsgevonden. En je staat met lege handen; het plaatsen van camera's is te arbeidsintensief om iets op te leveren. Een andere mogelijkheid is het sluiten van woningen, wat ook vaak gebeurt. Maar de rechter is daar – terecht – heel streng op. Je moet als burgemeester een goede onderbouwing hebben voor de sluiting, anders komt het gezin simpelweg terug. Voor die onderbouwing is het cruciaal om over voldoende informatie te beschikken. Daar zit een knelpunt in de handhaving.

Daarnaast maakt ook Fröhlich zich hard voor een landelijke aanpak én het terugdringen van drugsgebruik. "Het begint met de mensen die die *troep* gebruiken," aldus de burgemeester.

Halsema

De discussie over drugsgebruik bewaart Halsema voor een andere keer, al is ze het er wel mee eens dat er een fundamenteel debat over nodig is. Halsema ziet een verschuiving naar explosies; er vinden nu minder liquidaties plaats. Dat is fijn, maar het aantal explosies is zorgelijk. Een pijnlijk gevolg van de explosies is dat mensen zich verder terugtrekken. De zwijgcultuur in sommige wijken wordt nog hardnekkiger. Daarom is het ook cruciaal dat de opsporing en vervolging van daders geïntensiveerd moet worden.

In de wijken ziet Halsema dat explosies vaak samengaan met sociale problemen als uitbuiting en mensenhandel. Zowel daders als slachtoffers zijn kwetsbaar. Soms wordt het plaatsen van explosieven gebruikt als drukmiddel om jongeren in de criminaliteit te krijgen. Ook daders worden onder druk gezet. Halsema schetst drie maatregelen die volgens haar gezamenlijk de enige manier zijn om dit probleem op de lange termijn aan te pakken: een algemeen vuurwerkverbod, inclusief een verbod op productie

van zwaar vuurwerk in Europa; een prioriteit voor wapenhandel en de handel in explosieven en het herstellen van wijknetwerken, met name door wijkagenten.

Vragen vanuit de Kamer

Mutluer (GL-PvdA), Michon-Derkzen (VVD) en Aardema (PVV) zijn alle drie benieuwd naar wat de burgemeesters nodig hebben. Mutluer wil weten hoe de landelijke aanpak of aansturing eruit moet zien, Michon-Derkzen verwijst meer naar de informatiedeling. Ze noemt direct de WGS, die deze week in de [Eerste Kamer](#) is behandeld.

Aboutaleb heeft goede ervaringen met de taskforce roofovervallen uit het verleden. Cruciaal is dat er landelijk nagedacht en samengewerkt wordt, maar dat de uitvoering lokaal is. Hij vindt ook de aanpak van NSOC een verkeerde; die moet meer opereren als een soort AIVD (dit gaat over de aanpak van drugscriminaliteit, red.). Halsema sluit zich bij het eerste aan: de opsporing moet lokaal en regionaal gecoördineerd worden.

De RIECs zijn erg goede netwerken voor het delen van gegevens, zegt Halsema. Wijbenga en Fröhlich sluiten zich daar hartstochtelijk bij aan. Maar deze RIECs staan op de tocht, dat moet worden voorkomen. Bovendien ziet Wijbenga een tekort in handhaving. De wijkagenten zijn cruciaal voor het voorkomen en aanpakken van criminaliteit in de wijken, waaronder ook het gebruik van explosieven.

Over gegevensdeling zijn de burgemeesters het eens: je staat soms met lege handen. Fröhlich beschrijft wederom waarom je meer informatie nodig hebt, om een uithuisplaatsing te onderbouwen. Aboutaleb doet nog een dringende oproep aan de Eerste Kamer: Laat ons niet in de steek!

Bruyning (NSC) wil graag weten wat er moet gebeuren om de wijken beter weerbaar te maken, of anders gezegd de sociale cohesie terug te krijgen in de wijken. Halsema schetst de oplossingen: door armoede te voorkomen, voorkom je veel criminaliteit. Daarnaast moet men blijven werken aan het voorkomen van discriminatie, omdat kwetsbare jongeren anders nooit de politie zullen helpen. Ze noemt ook nog het Nationaal Programma Veiligheid en Leefbaarheid, dat helpt de wijken.

Tot slot heeft Fröhlich nog een opmerking over het stelsel bewaken en beveiligen. Slachtoffers van explosies wordt soms aangeboden om in dat stelsel opgenomen te worden. Daar zit je niet voor je lol, zegt Fröhlich. Als iemand weigert om in het stelsel bewaken en beveiligen te komen, verspeelt hij of zij volgens Fröhlich het recht op bescherming.

Plenair: Tweeminutendebat Marktordening & consumentenbescherming

Moties ingediend tijdens het debat

- 27879-96 [Motie van de leden Graus en Van Meetelen over een onderzoek naar de commerciële activiteiten van zelfstandige bestuursorganen zoals het CBS, Staatsbosbeheer en de Kamer van Koophandel](#) Oordeel Kamer
- 27879-97 [Motie van de leden Kisteman en Zeedijk over onderzoeken hoe een QR-code op een etiket geïmplementeerd kan worden om een product in de nationale taal beschikbaar te stellen](#) Oordeel Kamer
- 27879-98 [Motie van het lid Thijssen over breder onderzoek naar marktfalen in verschillende sectoren](#) Ontraden

- 27879-99 [Motie van de leden Inge van Dijk en Zeedijk over onderzoek naar hoe lokale partijen een sterkere positie kunnen krijgen bij het meedingen naar gemeentelijke opdrachten](#) Oordeel Kamer
- 27879-100 [Motie van het lid Zeedijk c.s. over ideële of charitatieve instellingen en loterijen die afdragen aan goede doelen uitzonderen van aanvullende maatregelen uit de consumentenagenda](#) Ontraden

Plenair: Tweeminutendebat Online veiligheid en cybersecurity

- [26643-1184 Motie van de leden Kathmann en Van der Werf](#) over het publiceren van een lijst van betrouwbare gratis en open source cybersecuritysoftware die Nederlanders kunnen gebruiken om hun cyberveiligheid te verbeteren. Ontraden. Technisch ingewikkeld voor de overheid. Motie zal worden aangepast.

Plenair: Tweeminutendebat Duurzaamheid en digitalisering

- [26643-1185 Motie van het lid Zeedijk](#) over het meenemen van circulariteit en tegengaan van materiaalverspilling, naast de productiviteitsdoelstelling, bij het beoordelen van nieuwe initiatieven. Oordeel Kamer;
- [26643-1186 Motie van het lid Zeedijk](#) over het ontwikkelen van een visie op datacenters in Nederland. Oordeel Kamer;
- [26643-1187 Motie van het lid Kathmann](#) over het uitwerken van verschillende scenario's over hoe het rijk kan sturen op efficiëntiegroei en vraagreductie om verduurzaming in het digitale domein te realiseren. Oordeel Kamer;
- [26643-1188 Motie van het lid Kathmann](#) over een standaardmethodiek waarin scope 1, 2 en 3-emissies worden meegenomen, voor het meten van CO2-uitstoot door ICT-systemen. Oordeel Kamer;
- [26643-1189 Motie van het lid Teunissen](#) over het meenemen van de milieueffecten van de digitale sector in het integrale plan duurzaamheid en digitalisering. Oordeel Kamer;
- [26643-1190 Motie van het lid Teunissen](#) over het meenemen van energiebesparingsmaatregelen in het plan voor duurzaamheid en digitalisering. Aangehouden. Er loopt momenteel veel wetgeving. Minister wil eerst de impact van de regels afwachten.

Plenair: Tweeminutendebat Digitale infrastructuur en economie

- [26643-1191 Motie van het lid Kathmann](#) over een structurele vorm van financiering met de publiek-private samenwerkingen die bijdragen aan het opleiden van voldoende ICT-personeel. Ontraden; structurele financiering is aan het volgende kabinet.
- [26643-1192 Motie van het lid Kathmann](#) over de aanleg van de Far North Fiber en een nieuwe onderzeese internetkabel. Oordeel Kamer;
- [26643-1193 Motie van het lid Rajkowski](#) over het delen van noodzakelijke dreigingsinformatie vanuit de veiligheidsdiensten met hightechbedrijven. Oordeel Kamer.

Plenair: Tweeminutendebat Verkiezingen

De volgende moties zijn ingediend:

- 35165-78 Gewijzigde motie [Van Oostenbruggen en Palmen](#) over onderzoeken hoe ook stembulpmiddelen kunnen voldoen aan de waarborgen van de democratische rechtsstaat. Ontraden;
- 35165-79 Motie [Chakor](#) over op korte termijn een voorstel doen voor de fiscale vrijstelling van vergoedingen van vrijwilligers op stembureaus. Oordeel Kamer.

Plenair: Tweeminutendebat Regio's en grensoverschrijdende samenwerking

De volgende moties zijn ingediend:

- 29697-147 Motie [Chakor](#) over het versneld uitvoeren van de aanbevelingen uit het rapport "Elke regio telt!" en het opstellen van een concreet plan daarvoor. Oordeel Kamer;
- 29697-148 Motie [Chakor](#) over borgen dat jongeren structureel beter betrokken worden bij de ontwikkeling en investeringen in hun regio. Oordeel Kamer;
- 29697-149 Motie [Flach en Zeedijk](#) over een actieplan opstellen voor een meer evenredige verdeling van de rijkswerkgelegenheid over de provincies. Oordeel Kamer;
- 29697-150 Motie [Kamminga en Zeedijk](#) over onderzoek naar meer flexibiliteit in de arbeidsvoorwaarden zodat het makkelijker wordt om bij de rijksoverheid te werken als je buiten de Randstad woont. Oordeel Kamer.

Stemmingen

Dinsdag 11 juni

Moties ingediend bij het debat over de Voorjaarsnota

De uitslagen van de relevante ingediende moties zijn als volgt:

- 36550-5 Motie [Van der Lee en Westerveld](#) over de voorbereidingen voor een wetsvoorstel voor een eigen bijdrage in de jeugdzorg staken. Verworpen.
- 36550-12 Motie [Ergin](#) over alternatieven onderzoeken waarmee het verlaagd btw-tarief voor sportdiensten op 9% kan blijven. Verworpen.
- 36550-13 Motie [Ergin](#) over de methode-Laurentien voortzetten en parallel hieraan evalueren. Aangehouden;
- 36550-14 Motie [Ergin](#) over uitspreken dat de hersteloperatie KOT en de afhandeling van de aardbevingsschade in Groningen niet in gevaar mogen komen door bezuinigingen op het ambtelijke apparaat. Aangenomen.

Moties ingediend bij het debat over het Nationaal Actieplan Dakloosheid

De uitslagen van de ingediende moties zijn als volgt:

- [Motie Beckerman en Westerveld](#) over het geheel afschaffen van de kostendelersnorm. Verworpen.
- [Motie Westerveld c.s.](#) over uitspreken dat het nieuwe kabinet het Nationaal Actieplan Dakloosheid met alle relevante departementen moet voortzetten. Aangenomen.

- [Motie Beckerman](#) over de Regeling huisvesting aandachtsgroepen voortzetten en coördineren dat voldoende woonruimte voor (dreigend) daklozen wordt gecreëerd. Verworpen.
- [Motie Westerveld](#) over een noodplan om mensen met een indicatie voor Wlz-ggz-zorg passende woonvoorzieningen met langdurige zorg te bieden. Aangenomen.
- [Motie Beckerman c.s.](#) over een briefadres voor daklozen binnen drie dagen na aanvraag. Aangenomen.
- [Motie Beckerman](#) over het realiseren van ten minste 10.000 extra woonplekken in leegstaande panden voor de huisvesting van daklozen. Verworpen.
- [Motie Bruyning c.s.](#) over het opstellen van een integraal en preventief beleid gericht op het voorkomen van jongerendakloosheid. Aangenomen.
- [Motie Bruyning](#) over alternatieve maatregelen in plaats van boetes om de onderliggende problematiek van dak- en thuisloosheid op te lossen. Aangenomen.

Moties ingediend bij het tweeminutendebat Leefstijlpreventie

De uitslagen van de ingediende moties zijn als volgt:

- [32793-756 Motie Krul](#) over een wettelijke jaarlijkse indexatie van tabaksaccijns. Verworpen;
- [32793-757 Motie Teunissen en Kostic](#) over een gedifferentieerde verbruiksbelasting van alcoholvrije dranken. Aangehouden;
- [32793-758 Motie Teunissen en Kostic](#) over het aansluiten van de definitie van zuivel aan de GN-code. Verworpen.
- [32793-759 Motie Teunissen en Kostic](#) over het grote ongelijke speelveld tussen soja- en zuivel drank en haver-, rijst- en amandeldrank. Verworpen.
- [32793-760 Motie Slagt-Tichelman](#) over het invoeren van publiekscampagne Vrij Veilig. Verworpen.
- [32793-761 Motie Slagt-Tichelman](#) over het aanvullen van het budget van ASG-subsidies uit prijsbijstelling. Verworpen.
- [32793-762 Motie Daniëlle Jansen en Krul](#) over het verbieden van wegwerp e-sigaretten naar aanleiding van het onderzoek naar e-sigaretten. Aangenomen.
- [32793-763 Motie Daniëlle Jansen en Tielen](#) over het bundelen van inzichten van kosten en baten van preventie. Aangenomen;
- [32793-764 Motie Dobbe en Kostic](#) over het uitvoeren van onderzoek naar Chemours. Aangenomen;
- [32793-765 Motie Dobbe en Kostic](#) over het niet bezuinigen op het werk van GGD. Verworpen;
- [32793-766 Motie Crijns](#) over de handhaving van de illegale verkoop van vapes. Aangenomen;
- [32793-767 Motie Tielen](#) over het onderzoek van RIVM naar de effectiviteit en efficiëntie van preventieaanpak JOGG i.v.m. overgewicht van jongeren. Aangenomen;
- [32793-768 Motie Tielen en van der Plas](#) over de regeldruk en sociale druk op en de vrijheid voor babyvoeding. Aangenomen;
- [32793-769 Motie El Abassi](#) over de definitie van onbewerkt voedsel en btw 0%-tarief. Verworpen;
- [32793-770 Motie El Abassi](#) over het verbieden van alcoholreclames tegen het alcoholgebruik onder jongeren. Verworpen.

Wet Gegevensverwerking door Samenwerkingsverbanden

De Eerste Kamer debatteerde op 11 juni eindelijk over de WGS. De wet was al in december 2020 aangenomen door de Tweede Kamer, ondanks flinke kritiek vanuit toezichthouders. De WGS regelt een wettelijke grondslag voor het uitwisselen van persoonsgegevens tussen verschillende overheids- en samenwerkingsorganisaties. Iets waar gemeenten, politie en OM [‘reikhalzend’](#) naar uitkeken. De discussie in de Eerste Kamer was niet mild; het klassieke onderscheid tussen privacy en veiligheid stond op het spel. Zoals senator Van Bijsterveld (JA21) het wetsvoorstel het meest ruim omarmde: de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer is niet heilig – wij kiezen voor veiligheid. De steun van het wetsvoorstel hangt om de keus die de fractie van BBB dinsdag 18 juni maakt.

Bezwaren

De bezwaren op de wet gingen over een aantal zaken. Zo werd vooral het gebrek aan onafhankelijk toezicht op de gegevensverwerking gehekeld. Recourt (GL-PvdA) hamerde erop dat de basis voor rechtsbescherming niet op orde is in dit wetsvoorstel. De impact van gegevensverwerking kan net zo groot zijn als bij een huiszoeking door de politie – en daar zijn terecht allerlei voorwaarden en waarborgen voor. Hij mist deze waarborgen in de WGS. Het ligt voor de hand dat deze wet gaat leiden tot discriminatie. Janssen (SP) vindt dat er vooraf een toets moet plaatsvinden bij gegevensdeling, zoals ook de AP adviseerde. De wet bevat teveel risico's volgens hem. Nicolaï was de sterkste pleitbezorger tegen de wet. De essentiële toetsing ontbreekt en het is zorgelijk dat we niet weten hoe deze wet uitgevoerd kan worden. Er wordt veel gesproken over de rechtmatigheidsadviescommissie. Nicolaï vindt het kwalijk dat de leden van de commissie voortkomen uit de samenwerkingsverbanden waar ze toezicht op moeten houden. Omdat er geen extern en onafhankelijk toezicht is, steunt hij deze wet niet.

Een ander punt van zorg is de uitvoerbaarheid van de wet. Dit hangt veelal af van de deskundigheid van betrokken medewerkers. Griffioen (BBB) wil weten hoe de minister extra eisen van deskundigheid gaat inrichten. Dittrich (D66, spreekt ook namens OPNL) maakt zich grote zorgen over hoe deze wet gaat uitwerken vanuit het perspectief van inwoners. In de wet zitten volgens hem onvolkomenheden, die er voor kunnen zorgen dat organisaties gebruik gaan maken van uitzonderingen om toch onrechtmatig gegevens te delen. Hij vreest ook dat er door krapte bij sociale advocaten niet genoeg rechtszekerheid is. In de basis steunen D66 en OPNL het wetsvoorstel, maar het is nog geen uitgemaakte zaak dat ze voor stemmen. Talsma (CU) ging in algemene zin ook in op de uitvoering van het wetsvoorstel. Janssen vreest voor een gebrek aan capaciteit bij de uitvoerende organisaties.

Huidige praktijk is slechter

De crux voor voorstanders van de WGS is het feit dat overheden en organisaties nu via convenanten of onderlinge werkafspraken gegevens uitwisselen, terwijl daar geen wettelijke basis voor is. De huidige praktijk is eigenlijk veel slechter dan de praktijk die de WGS voorschrijft. Griffioen vindt het wonderlijk dat er nu al gegevens worden uitgewisseld. Van Toorenburg (CDA) ging daar nog verder op in. Zij is blij dat het debat nu plaatsvindt, omdat de praktijk nu houtje touwtje aan elkaar hangt. Ze heeft wel inhoudelijke bezwaren op deze wet, maar de bezwaren op de huidige praktijk zijn vele malen groter. Vogels (VVD), Schalk (SGP) en in iets mindere mate Talsma steunen het wetsvoorstel zonder al te veel slagen om de arm.

Decentrale overheden

Van Toorenburg koos nog een ander perspectief om de uitvoering van de wet te verbeteren. Ze maakt zich zorgen over de uitvoerbaarheid voor kleine gemeenten. Ook voor deze gemeenten zijn hoge verwachtingen rond de zorgvuldigheidseisen die de WGS stelt. “Een gemeente met anderhalve BOA wordt gek als ze eerst ook nog inhoudelijke audits moeten houden,” schetst ze. Ze doet een beroep op het kabinet om *naast* de gemeenten te gaan staan. Daar hoort ook bij dat er niet wordt bezuinigd op gemeenten. Financier ze, omdat het met deze wet extra belangrijk is dat alle waarborgen worden ingevuld. Van Toorenburg ging zelfs nog in op de Voorjaarsnota: de opschalingskorting voor gemeenten is dan wel geschrapt; er komen andere besparingen voor in de plaats. Ze vraagt ook de minister om regelmatig met de VNG te spreken over de praktische uitvoering van de WGS.

Nicolaï vond het daarnaast vreemd dat er verschillende samenwerkingsverbanden niet hadden gereageerd op de consultatie van het wetsvoorstel. Dat is opereren op glad ijs: wat nou als straks de VNG aangeeft dat de wet niet uitvoerbaar is? Dat had Nicolaï graag eerder willen weten – het is een risico. Dittrich reageerde gevat dat de VNG wel degelijk van zich had laten horen. Ze hadden juist een brief gestuurd waarin staat dat de wet snel in werking moet treden. Nicolaï vindt dat vreemd, omdat hij net van Van Toorenburg gehoord had dat kleine gemeenten moeite hebben met de uitvoering. “Die worden misschien onvoldoende vertegenwoordigd in de VNG,” zei hij, waarna Van Toorenburg knikte vanaf haar plaats. Het zegt Nicolaï om die reden niet zoveel, dat de VNG zegt dat de wet uitvoerbaar is.

Reactie minister

De effectiviteit en de slagkracht van de samenwerkingsverbanden worden volgens demissionair minister Yeşilgöz onnodig beperkt. De bestaande wetgeving regelt hooguit gegevensuitwisseling tussen twee instanties. In samenwerkingsverbanden werken meer dan twee instanties samen voor een overkoepelend doel dat de deelbelangen overstijgt. Bovendien ervaren de samenwerkingsverbanden de bestaande wetgeving als onduidelijk en zeer complex. Het wetsvoorstel neemt versnippering en onduidelijkheid weg door te voorzien in heldere grondslagen voor gezamenlijke gegevensverwerking.

Yeşilgöz zei dat gegevensverwerking alleen is toegestaan onder strikte voorwaarden. Naleving van de waarborgen wordt gecontroleerd door periodieke *privacy audits* en rechtmatigheidsadviescommissies. Het wetsvoorstel bevat geen basis voor verwerking van persoonsgegevens waaruit ras en herkomst blijkt. Er is geen sprake van zelflerende algoritmen of kunstmatige intelligentie. Er is altijd menselijke tussenkomst bij de totstandkoming van het resultaat, is ook verplicht volgens de wet. De wet gaat niet over het internationaal delen van gegevens, zei de minister. Ze zegde verder toe om na een jaar een invoeringstoets, boven op de uitvoeringstoets en de evaluatie.

De minister geeft verder aan dat er geen extra uitvoeringlasten te verwachten zijn, ook niet bij kleine gemeenten. De Zorg- en Veiligheidshuizen hebben veel geïnvesteerd in de ondersteuning aan gemeenten. Ook wordt er een Kennis- en Expertisenetwerk opgericht, samen met de VNG. Die deskundigen zijn beschikbaar voor het geven van trainingen. Er wordt kort gezegd op allerlei niveaus aandacht besteed om ervoor te zorgen dat gemeenten de wet goed kunnen uitvoeren.

De Eerste Kamer stemt dinsdag 18 juni over het wetsvoorstel en over één motie van VOLT.

Datum	Onderwerp	Soort overleg
17-06-2024	Medische kindzorg	RTG
18-06-2024	Innovaties bij dijkversterking	TB
18-06-2024	Openbaar gesprek met DNB, CPB en AFM over de financiële stabiliteit in Nederland	RTG
19-06-2024	Terrorisme/extremisme	CD
19-06-2024	Zorgverzekeringsstelsel	CD
19-06-2024	Zero-emissiezones (VNG uitgenodigd)	RTG
19-06-2024	Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg	TB
20-06-2024	Lachgasproblematiek in de afvalketen	RTG
20-06-2024	Verkeersveiligheid	SO
20-06-2024	Nationale ombudsman over rapport 'Hoe eerder, hoe beter'	TB
20-06-2024	Pensioenen - governance, koopkracht en communicatie	RTG
21-06-2024	Herijking sturing funderend onderwijs	IN
24-06-2024	Initiatiefnota van het lid Kröger over “Energie met elkaar: Energiecoöperaties als hart van ons energiesysteem”	NO
25-06-2024	Water	CD
25-06-2024	Ambtelijke technische briefing over de Archiefwet	TB
25-06-2024	Rapport Staatscommissie demografische ontwikkelingen 2050 - thema Ruimte (VNG uitgenodigd)	RTG
25-06-2024	Jaarverslag Financiën/Nationale Schuld 2023	WO
26-06-2024	Vreemdelingen- en asielbeleid	CD
26-06-2024	Gezond en veilig werken	CD
26-06-2024	Criminaliteitsbestrijding, ondermijning en georganiseerde criminaliteit	CD
26-06-2024	Rli-advies ‘Weg van de Wegwerpmaatschappij’	TB
26-06-2024	Toelichting Staatscommissie Rechtsstaat op adviesrapport	TB
26-06-2024	Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg (TK 36546)	IN
27-06-2024	MIRT	CD
27-06-2024	Nationale fiscaliteit	CD
27-06-2024	Rondetafelgesprek Digitale inclusie	RTG
27-06-2024	Wijziging van de Kieswet, houdende regels over taken van de Kiesraad met het oog op de bevordering van de kwaliteit van de uitvoering van het verkiezingsproces (Wet kwaliteitsbevordering uitvoering verkiezingsproces) (TK 36552)	IN
27-06-2024	Politie	CD

02-07-2024	Arbeidsmigratie	CD
02-07-2024	Circulaire economie	CD
03-07-2024	Wet bescherming tegen discriminatie op de BES (TK 36551)	IN
04-07-2024	Justitiële jeugd	CD
04-07-2024	Belastingen in maatschappelijk perspectief	CD

CD	= Commissiedebat	RTG	= Rondetafelgesprek
Ges	= Gesprek	SO	= Schriftelijk Overleg
In	= Inbreng verslag (wetsvoorstel)	TB	= Technische Briefing
NO	= Nota Overleg	FV	= Feitelijke Vragen
Pet	= Petitie	WO	= Wetgevingsoverleg

Plenaire agenda Tweede Kamer

18 – 20 juni (week 25)

WOENSDAG

- 10.15 uur Tweeminutendebat Mentale gezondheid van jongeren en studenten (CD 12/6)
- 16.00 uur Dertigledendebat over de steeds hogere kosten voor autobezitters

DONDERDAG

- 10.15 uur Tweeminutendebat Stikstof, NPLG en Natuur (CD 17/4)
- 15.30 uur Debat over een achtergehouden nota door de IND over gestapelde nareizen van vluchtelingen

25 – 27 juni (week 26)

- Debat over de Europese top van 27 en 28 juni (dinsdag, 16.15 uur)

2 – 4 juli (week 27)

- Tweeminutendebat nationale veiligheid, brandweer en crisisbeheersing (CD 4/6)

5 juli t/m 2 september (week 28 t/m 35)

Zomerreces

De planning vanaf september wordt in het laatste memo voor het zomerreces weergegeven.

Plenaire agenda Eerste Kamer

18 juni

- Wet betaalbare huur (36 496)

Vanwege de Europese verkiezingen van 6 juni is er deze periode geen lobby-nieuws uit Brussel.

Het VNG Lobbymemo wordt gemaakt door:

Den Haag: Richard van Vliet, Jesse de Jong-Paalvast,
Wenneke Koenders en Behzad Sourani

Brussel: Team Europa